

ÕPPEMATERJAL 6

Kirjeldus: Katkend USAs Iowas elanud Jozef Kostlani 26. detsembril 1863. aastal saadetud kirjust, milles ta kirjeldab Böömimaal (praegu Tšehhi Vabariik) elavatele sugulastele oma teekonda

Meie laeval oli üle neljasaja hinge. Järgmisel päeval hakkas nii kõvasti kõigutama, et me ei saanud magama jääda, ja ligi pooled meist öökisid või oksendasid. Meeskond ehk siis meremehed naelutasid või sidusid reisikirste postide külge, et need liikuma ei pääseks. Esimest korda tuli meile mõte, et palju hullemad ajad on veel ees, aga tänu Jumalale läks reis hästi. Alati kõigutas päeva või paar, aga siis oli meri jälle rahulik.

Nii kestis see kaks ja pool nädalat, siis aga püsis hea ilm reisi lõpuni. Kõhuhäda ja üldine nõrkus vaevasid mind kolm ja pool nädalat nõnda hullusti, et ei saanud süüa, ja niipea kui pea tõstsin, hakkas see ringi käima ja kõhus hakkas pöörutama, aga siis harjusin sellega ära ja söök maitses jälle hea. Francek tundis ennast ka kehvasti, kuid mitte nii pikalt. Anna ja Krystýna olid ka oma neli päeva pikali maas, aga nemad vähemalt ei oksendanud ega olnud neil muud häda. Jozífek ja Anička öökisid pidevalt. Aga selline on elu laeval – on hirmu ja haisu, janu ja nälga.

Allikas: Immigration History Research Centre, University of Minnesota

Kirjeldus: Katkend USAs Philadelphias elanud Marcianna Dwiatkowska kirjust, mille ta saatis 24. aprillil 1891. aastal Poolasse oma tütrele. Kirjas annab ta tütrele näpunäiteid USAsse sõiduks.

Kui Sa, kallis tütar, sõitma hakkad, ära osta reisile kaasa arrakit, vaid ainult mõned astjad – väikese poti ja väikese kruusi. Kui Sa Hamburgi jõuad, nõuavad ametimehed sinult veel kõvasti raha. Isegi kui Sul raha on, ära seda käest anna. Ütle lihtsalt, et Sinu piletite eest on makstud ja et ema maksis. Kui nad sugugi järele ei anna, siis maksa neile kõige rohkem kaks marka. Ülejäänu kohta ära ütle kellelegi midagi. Võta kaasa kõik riided, mis Sul on, isegi oma igapäevane sall, sest see kulub sul ookeanilaineril marjaks ära. Nõnda ei kuluta Sa uut salli, sest seda läheb Sul siin Ameerikas vaja just nagu Poolaski. Kulla tütreke, Kui Sa müüsid ära sulemadratsi ja jätsid alles padjad, siis too padjad kaasa ... osta endale nööpidega kingad, kui aga vanad on veel korralikud, siis ära osta. Ära raha pärast muretse, sest saatsin Sulle natuke Golubisse Karpinska juurde koos laevapiletiga, raha on 24 marka ja sellest jätkub. Armas tütar, kaitsku Jumal Sind teel, sea end valmis ja käi pihil, sest ees on kohutav teekond. Sul tuleb sõita mitu tuhat miili merd, aga ära karda sugugi, vaid hoia Jumal oma südames ja ta juhatab Sind viga saamata minu juurde. Ema

Allikas: Johnstown Area Heritage Association

Kirjeldus: Katkend Julian Kszeszowski 1891. aasta 10. veebruari kirjast oma sõbrale Poolas, milles ta kirjeldab tööd USAs

Siin valivad nad töötajaid nagu pudulojuseid turul või mehi sõjaväkke – piisab, et oleksid tugevad ja terved. Just nõnda nad inimesi kohtlevad. Kuid tõsi on, et kui oled tugev, noor, terve ja töökas, siis on võimalik teenida 100 rubla kuus, aga tuleb osata ka ameerika keelt. Siin on võimalik teenida rubla palju kiiremini kui seal [Poolas] pool rubla terve suve jooksul. Aga eesmärgini ei jõua sa kiiresti, sest ei oska keelt, ja see on oluline kõigi jaoks. Kui aga tahtmist ja võimalust on, siis ei tarvitse tulemist peljata. Ise peab olema tugev ja hakkaja, korter peab olema heas kvartalis ja korraliku aadressiga, ja sõber peab olema, et ei oleks nii raske, kui minul oli ... Ameerika on kõige rikkam maa [maailmas], aga kogu rikkus tuleb maast; seepärast on töö [siin] igal pool nii raske ... Aga siia võib igaüks kõhklemata tulla ja teenida siin oma krossid kiiremini kui seal. Julian

Allikas: [Johnstown Area Heritage Association](#)

Kirjeldus: Katkend USAs Ohios elanud soomlanna Saimi 4. aprilli 1938. aasta kirjast, mille ta saatis oma õele Soome

Kallis õde

Mitu korda olen võtnud sulle kätte ja paberilehe ette, et Su kirjale vastata, kuid ei ole suutnud seda teha. Pisarad tegid silmad uduseks ja ma ei saanud kirjutada. Ema surm oli mulle suur ootamatus, ehkki seda võis aimata: nüüd puhkab armas ema igaveses rahus. Mul oli temast tihti kahju, kui kuulsin, et isegi eluõhtul ei saanud ta rahu olla. Ema pidi alati töötama ja ta mõistus oli täiesti selge kuni lõpuni. Ta oli nii tugev. Kallis õde, olen sulle nii tänulik, et said täita viimast kohust armsa ema ees. See on nii suuremeelne ja ilus! Tänu ka õde Marile ja Selmale. Tunnen end süüdi, et ei kirjutanud emale just tihti – aga see ei tähenda, et ma temale mõelnud poleks. Arvata võib, et sina oled oma majapidamisega niigi kinni. Ja ema ei osanud ise lugeda ja kellel oleks olnud aega mu kirju talle ette lugeda! Loodan, et ema ei mõelnud minust pahasti. Kui Peräkoskis on mõni asjake, mille ema ise tegi või mis tal oli, siis palun hoia see minu jaoks alles, et saaksin selle endale mälestuseks temast. Ka minu tervis pole hea olnud. Arst käis ja ütles, et mul on haavandid. Iikka murdis raielangil sõrme. Parema käe nimeta sõrm läks kõige täiega. Jäi kahe raske palgi vahele. Tal tuleb kolm nädalat töölt ära olla. Kuidas isal läheb? Palun tervita teda väga meie poolt ja loodame, et kui tema siit ilmast lahkub, siis ikka Jeesusesse uskudes. Nüüd, armas õde, jätan hüvasti. Olgu Jumal Sinuga!

Allikas: [University of Minnesota](#)

- Mis on nende kirjade autorite jaoks peamised probleemid ja mured?
- Millise mulje need kirjad 19. sajandi lõpu ja 20. sajandi alguse migrantide elust jätaavad?
- Tooge välja nende migrantide ja tänapäevaste rändajate kogemuste sarnasused ja erinevused.